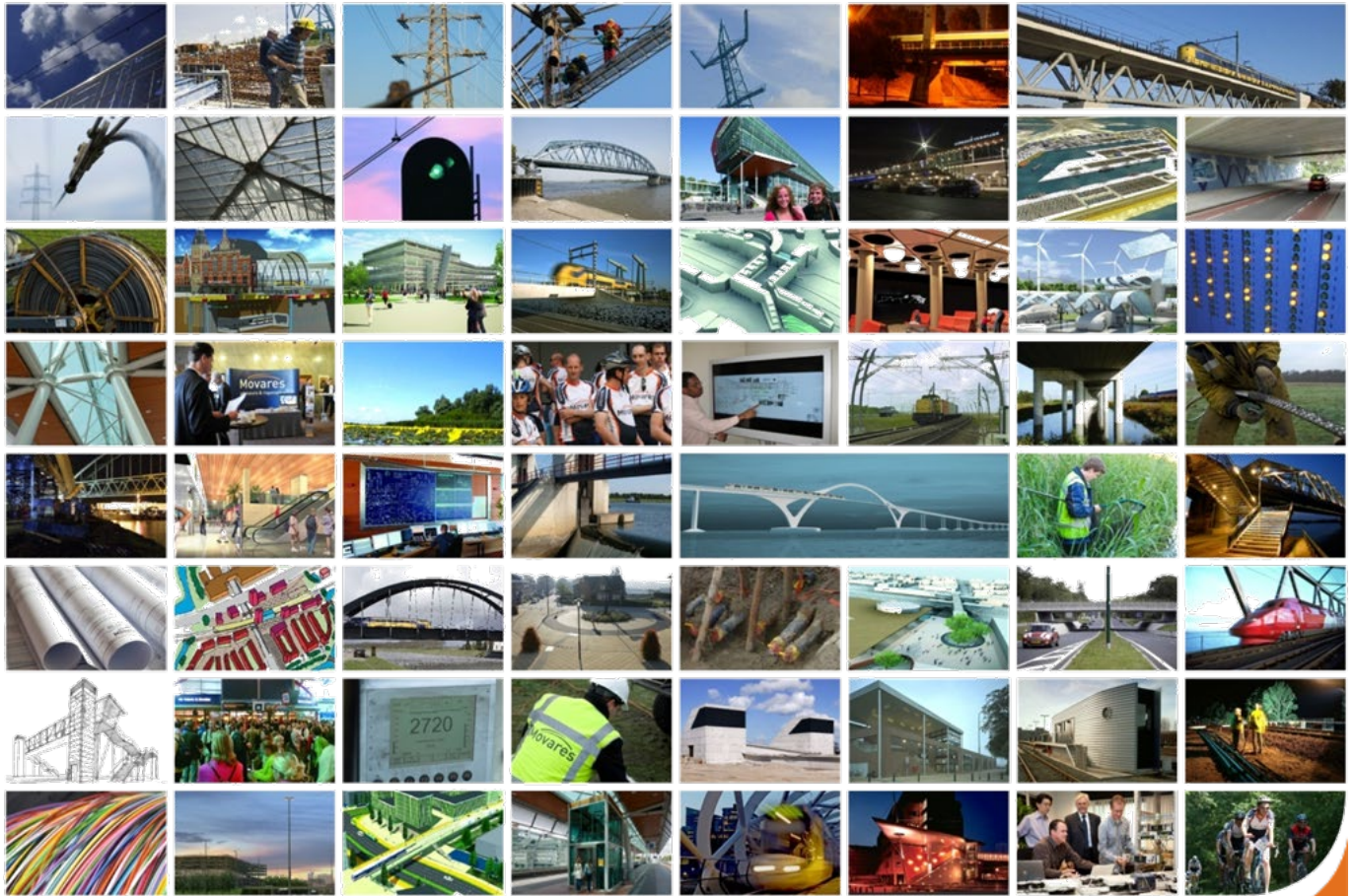

effecten op beschermde soorten en gebieden

wij verbinden

Inhoudsopgave

1 Inleiding	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Wettelijk kader	2
1.3 Doel	2
2 Methode	3
2.1 Beschermde gebieden	3
2.2 Beschermde soorten	3
3 Locatie en activiteiten	5
3.1 Locatie	5
3.2 Activiteiten	5
4 Beschermde gebieden	7
4.1 Aanwezigheid beschermde gebieden	7
4.2 Effecten op beschermde gebieden	7
5 Beschermde soorten	8
5.1 Planten	8
5.2 Vogels	10
5.3 Grondgebonden zoogdieren	11
5.4 Vleermuizen	11
5.5 Reptielen	12
5.6 Amfibieën	13
5.7 Vissen	14
5.8 Ongewervelden	15
5.9 Samenvatting	16
6 Conclusies	17
6.1 Beschermde gebieden	17
6.2 Beschermde soorten	17
7 Bronnen	18
Colofon	19

Bijlage I Wettelijk kader

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De provincie Zuid-Holland is voornemens een ecopassage door het kanaal De Schie te realiseren tussen Delft en Rotterdam. Eén van de onderdelen hiervan bestaat uit 'locatie Hofwijk'. Deze locatie is globaal weergegeven in figuur 1 (hoofdstuk 3).

1.2 Wettelijk kader

Bij een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of er door de werkzaamheden negatieve effecten op beschermde natuurwaarden optreden. Dit betreft beschermde soorten (Flora- en faunawet) en beschermde gebieden (gebieden beschermd onder de Natuurbeschermingswet en gebieden die vallen onder de Ecologische Hoofdstructuur). Voor uitleg over het wettelijke kader wordt verwezen naar bijlage 1.

1.3 Doel

Het doel van de voorliggende rapportage is toetsing van de voorgenomen ingreep aan het wettelijk kader ten aanzien van natuur. Voorliggende rapportage betreft een quick scan waarmee een goede eerste indruk over de natuurwaarden in het onderzoeksgebied wordt verkregen. Na afronding van de quick scan is duidelijkheid verkregen over eventuele vervolgstappen: is er aanvullend veldonderzoek nodig en is het nodig om een ontheffing of vergunning aan te vragen. Indien nodig wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

De quick scan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Komen ter plaatse en in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde soorten voor?
- Wat is het effect van het project op de beschermde soorten?
- Bevinden zich in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde gebieden?
- Wat is het effect van het project op de beschermde gebieden?
- Is er eventueel aanvullend onderzoek nodig?
- Is er een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig?
- Is er een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig?
- Is er toestemming nodig voor werken in EHS gebied?

2 Methode

Voor de quick scan ecologie zijn de volgende werkzaamheden verricht:

1. Beschrijving locatie en voorgenomen activiteiten (hfdst 3);
2. Beschrijving nabijgelegen beschermde gebieden en effectbepaling van de voorgenomen ingreep op deze gebieden (hfdst 4);
3. Bureaustudie, oriënterend veldbezoek, effectbepaling en vaststellen vervolgstappen ten aanzien van beschermde soorten. Deze stappen zijn per soortgroep doorlopen (hfdst 5);
4. Opstellen conclusies (hfdst 6).

Hieronder wordt de gehanteerde methode per onderzoeksstap besproken:

2.1 Beschermde gebieden

In GIS is de ligging van het plangebied geprojecteerd op locaties van beschermde gebieden (Natura 2000, beschermde natuurmonumenten en EHS). Voor de effectbepaling is naast ruimtebeslag op beschermd gebied, ook gekeken naar mogelijke indirecte effecten. Dit betreft de 'externe werking' van het project. Dit is van toepassing op Natura 2000 gebieden. Hierbij wordt bijvoorbeeld gekeken naar een eventuele (tijdelijke) toename van geluid waardoor effecten op naastgelegen beschermd gebied optreden. Op basis van de effectbepaling is aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn. Hierbij wordt gedacht aan nader onderzoek, hetaanvragen van een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet of het doorlopen van de 'nee-tenzij procedure' voor EHS gebied).

2.2 Beschermde soorten

Bureaustudie

Er is een inventarisatie gedaan naar bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten. Hiervoor zijn diverse verspreidingsatlassen en internetbronnen geraadpleegd. Als uitgangspunt hierbij is aangehouden dat wordt gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten binnen het uurhok (5 x 5 km) van de projectlocatie, en naar aangrenzende uurhokken.

Oriënterend veldbezoek

Er is op 9 december 2013 door een ervaren veldecoloog een bezoek aan het plangebied gebracht. Hierbij is middels visuele inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren op en rond het plangebied. De inspectie vond plaats zonder gebruik van hulpmiddelen (zoals schepnet, boomcamera, batdetector, vallen). Tijdens de inspectie heeft tevens een beoordeling van potentiële geschiktheid als groeiplaats, verblijfplaats en/of foerageergebied plaatsgevonden (biotoopbeoordeling).

Op 19 december 2013 zijn de aanwezige watergangen met een schepnet bemonsterd en zijn de boomholten met behulp van een boomcamera geïnspecteerd.

Effectbepaling beschermde soorten

Op basis van de gegevens uit de bureaustudie en het oriënterende veldbezoek heeft een beoordeling plaatsgevonden van de effecten van de voorgenomen ingreep op de beschermde natuurwaarden in (de omgeving van) het plangebied.

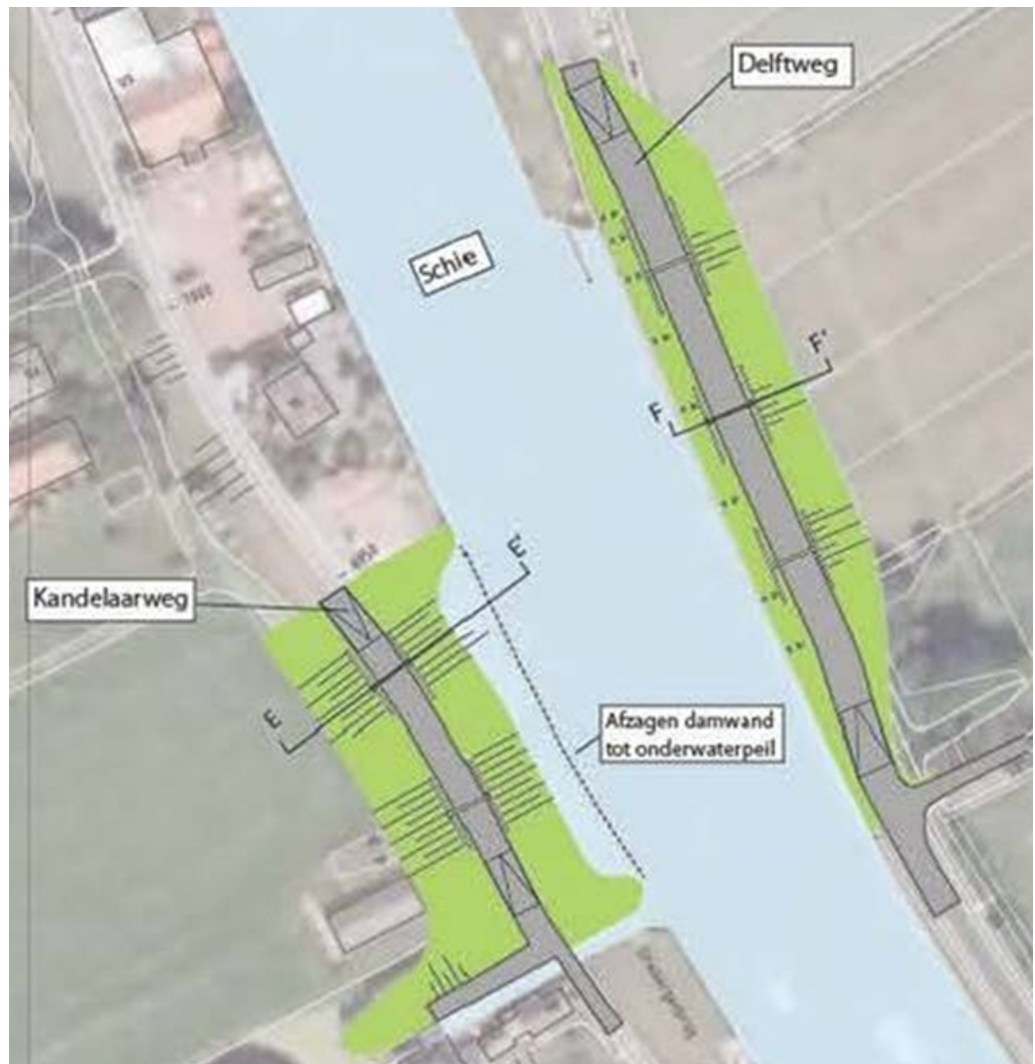
Vervolgstappen

Op basis van de effectbepaling zijn de vervolgstappen vastgesteld. Hierbij is per soortgroep aangegeven of er een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is benodigd. Indien nodig wordt aangegeven of er eerst nog aanvullend veldonderzoek moet worden uitgevoerd. Indien nodig wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

3 Locatie en activiteiten

3.1 Locatie

De te realiseren ecopassage de Schie ligt in de provincie Zuid-Holland tussen Delft en Rotterdam. De in deze quick scan besproken “locatie Hofwijk” ligt direct ten zuiden van het dorpje Zweth. De ligging is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Situatietekening uit het Voorontwerp De Schie ter plaatse van locatie Hofwijk

3.2 Activiteiten

Ter plaatse van locatie Hofwijk vinden de volgende werkzaamheden plaats:

- Onder de wegen op de dijk, namelijk de Kandelaarweg en de Delftweg, worden ecopassages aangelegd.
- De wegen worden deels verlegd en de dijken worden aan de landzijde voorzien van een flauw talud (ca. 1:4). Hierdoor worden de teensloten verplaatst (gedempt en nieuw gegraven)
- De westoever van de Schie wordt deels afgegraven waardoor er uittreedmogelijkheden voor fauna komen. De oostoever wordt niet vergraven

omdat deze al uitklimbaar is.

- Ter plaatse van de oostoever wordt aan de zuidzijde een aantal bomen gekapt.

De planning is nog niet bekend. Naar verwachting zullen de werkzaamheden in 2015 plaatsvinden.

4 Beschermde gebieden

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden nabij de projectlocatie. Vervolgens wordt ingegaan op mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep op deze gebieden.

4.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

Binnen een straal van 4 kilometer is geen Natura 2000-gebied aanwezig. Wel ligt het plangebied gedeeltelijk binnen de ecologische hoofdstructuur (EHS) van de provincie Zuid-Holland (figuur 2).

Figuur 2: Luchtfoto met globale ligging van het plangebied (cyaan) ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur (groen), (bron: www.zuid-holland.nl).

4.2 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000

Gezien de afstand worden er door de voorgenomen ingreep geen effecten op Natura 2000-gebieden verwacht. Er is geen vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet benodigd.

Ecologische Hoofdstructuur

De ingreep valt gedeeltelijk binnen de begrenzing van de EHS. Door de ingreep treedt ruimtebeslag op en er kan tevens in de aanlegfase verstoring optreden door geluid, trillingen en verlichting. De ingreep heeft echter tot doel om de verbinding voor grondgebonden fauna te verbeteren en zal daarmee in de eindfase een positief effect hebben op het functioneren van de EHS. Daarnaast wordt door de voorgenomen herprofilering voor diverse soorten flora en fauna een biotoopverbetering bewerkstelligd. Bij een bestemmingsplanwijziging moet het 'nee tenzij principe' ten aanzien van aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS worden doorlopen. De voorliggende ingreep heeft juist een positief effect op de EHS waardoor er geen sprake zal zijn van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden.

5 Beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten er op basis van de bureaustudie en het oriënterend veldbezoek in en nabij de projectlocatie worden verwacht. Vervolgens wordt per soortgroep ingegaan op mogelijke effecten die door de werkzaamheden op kunnen optreden. Tot slot wordt per soortgroep aangegeven welke vervolgstappen er nodig zijn (zoals maatregelen, nader onderzoek of aanvraag ontheffing). Het hoofdstuk eindigt met een overzicht van de soorten waar op de projectlocatie rekening mee moet worden gehouden.

5.1 Planten

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de strenger beschermde soorten (opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 1: Strenger beschermde plantensoorten die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: www.telmee.nl).

Tabel FF-Wet	Soort
2	bijenorchis
2	daslook
2	gele helmbloem
2	klein glaskruid
2	rietorchis
2	ruig klokje
2	schubvaren
2	steenbreekvaren
2	stijf hardgras
2	tongvaren
2	veldsalie
2	vleeskleurige orchis
2	waterdrieblad
2	wilde marjolein
2	zwartsteel
2	bijenorchis
2	daslook
2	gele helmbloem
2	klein glaskruid
2	rietorchis
2	ruig klokje
2	schubvaren
2	steenbreekvaren
2	stijf hardgras
2	tongvaren
2	veldsalie
2	vleeskleurige orchis
2	waterdrieblad

Tabel FF-Wet	Soort
2	wilde marjolein
2	zwartsteel

Resultaten veldbezoek

Het grootste deel van het plangebied bestaat uit een voedselrijke grasvegetatie gedomineerd door engels raaigras. Plaatselijk zijn hier boterbloemen, veldzuring en reigersbek aanwezig.

Tussen de Delftweg en de oostelijke oever van de Schie is een ruigere vegetatie met riet en jong opschot aanwezig. Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Deze worden op basis van het biotoop ook niet verwacht.

Figuur 3: Wegberm en sloot in westelijk deel van het plangebied.

Figuur 4: Wegberm en sloot in oostelijk deel van het plangebied.

Figuur 5: Ruigtevegetatie langs oostelijke oever van de Schie.

Effectbespreking en vervolgstappen

Er worden geen effecten op beschermde plantensoorten verwacht, er zijn dan ook geen vervolgstappen benodigd.

5.2 Vogels

Resultaten bureaustudie

In de omgeving van het plangebied komen 105-125 broedvogelsoorten voor waarvan 18-23 soorten zijn opgenomen op de Rode lijst (SOVON, 2002).

Resultaten veldbezoek

Binnen en rond het plangebied zijn bomen, struiken en ruigten aanwezig die geschikt zijn als broedbiotoop voor diverse broedvogels. De oevers van de Schie en de slootkanten binnen het plangebied kunnen tevens dienst doen als broedbiotoop voor watervogels.

Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig met holten of horsten die geschikt zijn voor gebruik door vogels met jaarrond beschermde nesten.

Effectbespreking

Indien er tijdens de broedperiode nabij oppervlaktewater wordt gewerkt of bomen/ruigtevegetatie worden verwijderd kunnen hierdoor broedende (water)vogels worden verstoord. Dit is in strijd met de Flora- en faunawet.

In de te verwijderen bomen zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig. Er worden derhalve geen effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten verwacht.

Vervolgstappen

Om effecten op broedende (water)vogels te voorkomen dienen werkzaamheden waarbij bomen/struiken/vegetatie worden verwijderd of waarbij nabij oppervlaktewater moet worden gewerkt, buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in directe omgeving van het werkgebied broedende vogels aanwezig zijn. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de strenger beschermde soorten (opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 2: Strenger beschermde soorten grondgebonden zoogdieren die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: www.telmee.nl).

Tabel FF-Wet	Soort
3	boomarter
2	damhert
2	eekhoorn
3	noordse woelmuis
3	waterspitsmuis

Resultaten veldbezoek

Op basis van het biotoop worden diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren, zoals egel, mol en huisspitsmuis binnen het plangebied verwacht (tabel 1 soorten van de Flora- en faunawet).

Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied aanwezig voor strenger beschermde soorten grondgebonden zoogdieren.

De strengbeschermde soorten noordse woelmuis en waterspitsmuis zijn wel doelsoorten bij de ingreep. Het voornemen is om de aanleg van drassige zones met gevarieerde structuurrijke vegetatie geschikt leefgebied voor deze soorten te realiseren.

Effectbespreking

In het plangebied worden alleen algemeen beschermde soorten grondgebonden zoogdieren (tabel 1 van de Flora- en faunawet) verwacht. Deze worden mogelijk door de werkzaamheden verstoord. In de omgeving is voldoende biotoop aanwezig waar deze dieren naar kunnen uitwijken.

Vervolgstappen

Om effecten op algemeen beschermde soorten grondgebonden zoogdieren zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd vanaf één kant te worden uitgevoerd zodat aanwezige dieren in de gelegenheid zijn om te ontkomen. Dit valt onder de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet). Er hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Voor algemeen beschermde soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke projecten.

5.4 Vleermuizen

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de strenger beschermde soorten (opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 3: Streng beschermde vleermuissoorten die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: www.telmee.nl).

Tabel FF-Wet	Soort
3	gewone dwergvleermuis
3	gewone grootoorvleermuis
3	laatvlieger
3	meervleermuis
3	rosse vleermuis
3	ruige dwergvleermuis
3	tweekleurige vleermuis
3	watervleermuis

Resultaten veldbezoek

Vliegroutes en foerageergebied

Het plangebied is grotendeels open. Er zijn geen lijnvormige hoogopgaande structuren die van belang kunnen zijn als vliegroute. Het is echter goed mogelijk dat rond het plangebied door vleermuizen wordt gefoerageerd.

Verblijfplaatsen

De bomen binnen het plangebied zoals weergegeven in figuur 1 bevatten geen holten die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

In de directe omgeving van het plangebied zijn wel diverse gebouwen aanwezig die door vleermuizen als verblijfplaats kunnen worden gebruikt.

Effectbespreking

Bij de voorgenomen herinrichting gaan geen verblijfplaatsen verloren. Ook maken de bomen die worden gekapt geen deel uit van een belangrijke vliegroute. De voorgenomen bomenkap in het zuidoosten heeft geen noemenswaardige gevolgen voor de geschiktheid van het gebied als foerageergebied. Door de voorgenomen verandering van de inrichting wordt verwacht dat het insectenaanbod toeneemt, waardoor de foerageergelegenheid voor vleermuizen erop vooruit zal gaan.

Bij verhoogd gebruik van kunstlicht (tijdens eventuele nachtelijke werkzaamheden) kan echter wel verstoring optreden op verblijfplaatsen en op foeragerende of passerende vleermuizen.

Vervolgstappen

Om te voorkomen dat door gebruik van kunstlicht (tijdens eventuele nachtelijke werkzaamheden) verstoring optreedt op verblijfplaatsen en op foeragerende of passerende dieren, dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting. Hierbij dient lichtval op bomen, gebouwen en oppervlaktewater te worden vermeden.

5.5 Reptielen

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de strenger beschermde soorten (opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 4: Strenger beschermde soorten reptielen die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: www.telmee.nl).

Tabel FF-Wet	Soort
3	hazelworm
3	muurhagedis
3	ringslang

Resultaten veldbezoek

Binnen het plangebied is geen biotoop aanwezig dat geschikt is voor reptielen. Er worden dan ook geen reptielen verwacht.

Effectbespreking en vervolgstappen

Er worden geen effecten op reptielen verwacht, er zijn dan ook geen vervolgstappen benodigd.

5.6 Amfibieën

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de strenger beschermde soorten (opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 5: Strenger beschermde soorten amfibieën die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: www.telmee.nl).

Tabel FF-Wet	Soort
2	alpenwatersalamander
3	kamsalamander
3	rugstreeppad

Resultaten veldbezoek

Binnen het plangebied komen mogelijk algemeen beschermde amfibieën als de kleine watersalamander, de bruine kikker en de gewone pad voor (tabel 1 van de Flora- en faunawet). Strenger beschermde amfibieënsoorten worden op basis van verspreiding en biotoop binnen het plangebied niet verwacht.

Effectbespreking

In het plangebied wordt alleen algemeen beschermde amfibieën als de kleine watersalamander, de bruine kikker en de gewone pad (tabel 1 van de Flora- en faunawet) verwacht. Deze worden mogelijk door de werkzaamheden verstoord. In de omgeving is voldoende biotoop aanwezig waar aanwezige dieren naar kunnen uitwijken.

Vervolgstappen

Om effecten op algemeen beschermde soorten amfibieën zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd van één kant uit te worden uitgevoerd zodat aanwezige dieren in de gelegenheid zijn om te ontkomen. Dit

geldt ook voor het dempen van de sloten. Dit valt onder de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet).

Er hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Voor algemeen beschermde soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke projecten.

5.7 Vissen

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de strenger beschermde soorten (opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 6: Strenger beschermde soorten vissen die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: www.telmee.nl).

Tabel FF-Wet	Soort
3	bittervoorn
3	grote modderkruiper
2	kleine modderkruiper
2	rivierdonderpad

Resultaten veldbezoek

In de watergang aan de westzijde van de Schie zijn de volgende vissoorten aangetroffen: Bittervoorn (matige dichtheid), blankvoorn (hoge dichtheid), tiendoornig stekelbaars (hoge dichtheid), baars (enkele waarneming).

Aan de oostzijde zijn uitsluitend tiendoornige stekelbaarsjes (lage dichtheid) aangetroffen.

De sloten vormen tevens geschikt biotoop voor de kleine modderkruiper die ook in de omgeving voor komt. Aangezien deze soort tijdens de inventarisatie niet is aangetroffen wordt niet verwacht dat het plangebied belangrijk leefgebied vormt voor deze soort.

Figuur 6: Bittervoorn gevangen in de sloot in het westelijk deel van het plangebied.

Effecten

Tijdens de graafwerkzaamheden aan de watergangen en de oevers kunnen aanwezige vissen worden verstoord, verwond of gedood. Naar verwachting wordt het plangebied door de voorgenomen herprofilering voor de meeste vissoorten in de eindsituatie meer geschikt als leefgebied.

Vervolgstappen

Vanwege mogelijke (tijdelijke) effecten op de strengbeschermd bittersvoorn dient ontheffing te worden aangevraagd voor het uitvoeren van graafwerkzaamheden aan het oppervlaktewater.

5.8 Ongewervelden

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de strenger beschermde soorten (opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 7: Strenger beschermde soorten die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: www.telmee.nl).

Tabel FF-Wet	Soort
3	noordse winterjuffer
3	rivierrombout
3	rouwmantel

Resultaten veldbezoek

Binnen het plangebied is geen biotoop aanwezig dat van belang kan zijn voor beschermde ongewervelden.

Effectbespreking en Vervolgstappen

Er worden geen effecten op beschermde ongewervelden verwacht en er zijn derhalve ook geen vervolgstappen benodigd.

5.9 Samenvatting

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschermde soorten waarmee op de planlocatie rekening moet worden gehouden. Dit is gebaseerd op bestaande gegevens en het veldbezoek.

Tabel 8: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

		Tabel 1 algemene soorten	Tabel 2 Licht beschermde soorten	Tabel 3 Streng bescherm de soorten	Vogels
Vogels	Broedvogels algemeen				X
Grondgebonden zoogdieren	Algemene soorten	X			
Vleermuizen	Diverse soorten, foerageergebied			X	
Amfibieën	Algemene soorten	X			
Vissen	Bittervoorn			X	

Uit de volgende soortgroepen zijn geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten:

- Planten
- Vogels met jaarrond beschermde nesten
- Reptielen
- Ongewervelden

6 Conclusies

In onderstaande paragrafen worden de conclusies en aanbevelingen uit de quickscan besproken.

6.1 Beschermde gebieden

Er worden geen effecten op Natura 2000-gebieden verwacht. Er is geen vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet benodigd.

De ingreep valt grotendeels binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Er worden geen negatieve effecten op de wezenlijke kernmerken en waarden van de EHS verwacht. De voorgenomen ingreep leidt juist tot versterking van de EHS.

6.2 Beschermde soorten

Ontheffing Flora- en faunawet

Er is ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet benodigd indien het project resulteert in handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen. Dit geldt alleen voor licht en streng beschermde soorten (tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet); voor algemene soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet) geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer en onderhoud een algemene vrijstelling.

Vanwege het voorkomen van de strengbeschermde vissoort bittervoorn dient ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd voor werkzaamheden aan het oppervlaktewater waarbij water wordt gedempt. Voor de overige soortgroepen geldt dat er voor de uitvoering van de werkzaamheden geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is benodigd. Wel dient rekening te worden gehouden met onderstaande maatregelen.

Maatregelen

Om effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen worden in ieder geval de volgende maatregelen voorgesteld:

- Om effecten op broedende (water)vogels te voorkomen dienen werkzaamheden waarbij bomen/struiken/vegetatie worden verwijderd of waarbij nabij oppervlaktewater moet worden gewerkt, buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in directe omgeving van het werkgebied broedende vogels aanwezig zijn. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden.
- Om effecten op algemeen beschermde soorten kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd van één kant uit te worden uitgevoerd zodat aanwezige dieren in de gelegenheid zijn om te ontkomen. Dit valt onder de zorgplicht.
- Om te voorkomen dat door gebruik van kunstlicht (tijdens eventuele nachtelijke werkzaamheden) verstoring optreedt op verblijfplaatsen van vleermuizen en op foeragerende of passerende dieren, dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting. Hierbij dient lichtval op bomen, gebouwen en oppervlaktewater te worden vermeden.

7 Bronnen

Creemers, R. & Delft, J. van 2009. Atlas van reptielen en amfibieën in Nederland, Ravon.

Limpens, H. & J. Regelink, R. Koelman, 2009. Vleermuizen en planologie (syllabus). Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem.

Sovon, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels.

www.zuid-holland.nl

www.rijksoverheid.nl

www.telmee.nl

www.libellennet.nl

www.vlindernet.nl

www.ravon.nl

Colofon

Opdrachtgever Provincie Zuid-Holland
de heer S. van der Meulen

Uitgave Movares Nederland B.V.

Divisie Ruimte, Mobiliteit en Infra

Daalseplein 100
3500 GW Utrecht

Telefoon 030-2653257

Ondertekenaar drs. T.P. Seip
Adviseur ecologie

Projectnummer RM000381

Opgesteld door drs. T.P. Seip

Versie:	1.0	Status	vrijgegeven
	Naam:	Paraaf:	Datum:
Opsteller	drs. T.P. Seip		21-01-2014
Controleur	drs. C.A. van der Kooij		21-01-2014

© 2014, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

Bijlage I Wettelijk kader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De soortbescherming is in de wet geregeld middels de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is geregeld middels de Natuurbeschermingswet en middels het beleid uit de Nota Ruimte (Ecologische Hoofdstructuur).

Flora- en faunawet

Soortbescherming in Nederland is geregeld in de Flora- en faunawet. Deze wet is op 1 april 2002 in werking getreden en voorziet in de bescherming van een groot aantal in Nederland voorkomende planten en dieren. Voor de beschermde soorten geldt een aantal verbodsbepalingen zoals weergegeven in onderstaand kader.

Artikel 8:

Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op een andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9:

Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10:

Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11:

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12:

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13:

Het is verboden beschermde planten en dieren te vervoeren of onder zich te hebben.

Zorgplicht

Naast de verbodsbepalingen voor de in de wet genoemde beschermde soorten geldt voor alle in het wild voorkomende planten en dieren in Nederland de zorgplicht (artikel 2). Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen.

Ontheffing

Bij de Flora- en faunawet kan onder voorwaarden van het verbod op schadelijke handelingen worden afgeweken met een ontheffing of vrijstelling. De beschermde soorten zijn na het inwerking treden van de AMvB artikel 75 in 2005, verdeeld in drie categorieën (tabellen) waarvoor verschillende toetsingscriteria gelden voor het verkrijgen van een ontheffing.

Tabel 1 (algemene soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Hiervoor geldt een vrijstellingsregeling als bij ingrepen sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen.

Tabel 2 (overige / licht beschermde soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer gewerkt wordt volgens een door de minister van EL&I (voorheen LNV) goedgekeurde gedragscode. Wanneer er geen gedragscode is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden. Voorwaarde is dat er geen afbreuk gedaan mag worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (populatie-niveau). Dit is de zogenaamde 'lichte toets'.

Tabel 3 (streng beschermde soorten)

Het betreft streng beschermde soorten. Dit betreft soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Daarnaast betreft het soorten die door Nederland aan deze lijst zijn toegevoegd middels een AMvB van artikel 75. Voor deze soorten wordt alleen ontheffing verleend als er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan:

- Er is geen andere bevredigende oplossing, waarbij gezocht moet worden naar alternatieven voor de locatie of voor de ingreep;
- Er is sprake van een in of bij wet genoemd belang;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort;
- Er wordt zorgvuldig gehandeld ten aanzien van de soort.

Deze criteria worden ook wel omschreven als de 'uitgebreide toets'.

Vogels

Vogels maken geen onderdeel uit van de tabellen. Alle vogels zijn in dezelfde mate beschermd. Broedende vogels met nesten, eieren of niet vliegvlugge jongen zijn, in navolging van de Europese Vogelrichtlijn, strikt beschermd; voor verstoring van broedgevallen wordt in principe geen ontheffing gegeven. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen (circa 15 maart – 15 augustus) plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Uitzondering zijn vogels met jaarrond beschermde nesten. Voor het verstoren, beschadigen of vernietigen van jaarrond beschermde vogelnesten is altijd een ontheffing benodigd, ook als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden. Bij een ontheffingaanvraag, zal de uitgebreide toets zoals beschreven onder soorten van tabel 3 worden toegepast. Het in of bij wet genoemd belang moet in de Vogelrichtlijn zijn opgenomen. In augustus 2009 is door de Minister van (destijds) LNV nieuw beleid voor het beoordelingskader van Flora- en faunawet ontheffingaanvragen aangekondigd. Met dit nieuwe beleid is een nieuwe vogellijst afgegeven. In deze vogellijst is onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (vogels van categorie 1 t/m 4) en soorten waarvoor de nesten niet jaarrond zijn beschermd, maar waarvoor wel inventarisatie gewenst is (vogels van categorie 5). Indien vogels uit de laatste groep in de projectlocatie aanwezig zijn moet een omgevingscheck gedaan worden om te kijken of in de directe omgeving voldoende alternatieven aanwezig zijn. Wanneer in de omgeving onvoldoende broedbiotoop aanwezig is, zijn ook de nesten van soorten uit categorie 5 jaarrond beschermd (min LNV, augustus 2009).

Functionaliteit behouden

Door een wijziging in de beoordeling van ontheffingaanvragen in augustus 2009, is het mogelijk om te voorkomen dat een ontheffing nodig is. Dit is het geval wanneer mitigerende maatregelen er voor zorgen dat de 'functionele leefomgeving' van dieren intact blijft. Dit betekent bijvoorbeeld dat er voorafgaand aan de ingreep nieuw leefgebied wordt gerealiseerd. Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrictlijn en voor vogels kan dit van belang zijn omdat er alleen ontheffing kan worden verkregen bij een beperkt aantal belangen welke in respectievelijk de Habitatrictlijn of Vogelrichtlijn worden aangegeven. Door uitspraken van de Raad van State (op 3 oktober 2012, uitspraak 201108112/1/A3 en 11 juli 2012, uitspraak 201104809) moet een dergelijke werkwijze echter zorgvuldig worden onderbouwd waarbij er toch sprake kan zijn van een ontheffing.

Rode Lijst

Een Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de minister van EZ. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Flora- en faunawet. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald (www.rijksoverheid.nl).

Natuurbeschermingswet

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet in werking getreden. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrictlijn, voor zover die zien op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. Directe toetsing aan de Vogel- en Habitatrictlijn is daarmee niet meer aan de orde. Onder de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 worden de Vogel- en Habitatrictlijngebieden aangewezen en beschermd. Deze worden gezamenlijk Natura 2000-gebieden genoemd. Daarnaast worden Beschermd Natuurmonumenten en Wetlands aangewezen en beschermd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EZ. Voor alle Natura 2000 gebieden worden beheerplannen opgesteld. Deze beheerplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

EHS

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. De rijksoverheid heeft de realisatie van de EHS gedecentraliseerd naar de provincies via de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Sinds de invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening in juli 2008 wordt het ruimtelijke beleid van de provincies vastgelegd in structuurvisies. Provincies wijzen in hun structuurvisie de gebieden aan die onder de EHS vallen. In of in de nabijheid van EHS-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële)waarden en kenmerken van het EHS-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De planologische bescherming van de EHS vindt plaats in op basis van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen bestemmingsplannen.